

nemški ne umejo, kar je morebiti prvi temelj omiki koliko jim še potem v drugem oziru manjkati mora! Kdaj še tedaj pridejo do omike! —

Da vsi tržani ne znajo nemški, kar sicer prav rad potrdim, dokazuje g. dopisnik z napisom neke gostilnice: „Gasthaus cum heiligen Kreite“. Očividno je, na kako slabih nogah je pri njem logika! Od enega napisa pa sklepa na celi trg, kakor da bi nemara bili vsi tržani oni napis delali!

Naj še samo povem, da je oni oštir, Čeh po rodu, ta napis iz Celja dobil, tako da se nam celjska učenost iz te deske nasproti smeblja, akoravno bi se ne upal trditi, da Celjani zarad tega ne znajo nemški!

Drugokrat bi prosili g. dopisnika iz „Savinske doline“, le resnice po časnikih govoriti.

Eden Braslovčanov.

Iz Cvena pri Ljutomeru 26. septembra. Ne zameri dragi „Slov. Gospodar“, da nekoliko pozno prikorakam in še le po 14 dnevih poročam o lepi veselici, ktero smo imeli tukaj 11. t. m. Mislil sem, da bode kako bolj izurjeno pero našo izvrstno veselico popisalo. Ker se še vendar dozda noben drugi rodoljub, katerih je bilo dosta nazočih, dozda ni hotel potruditi, da bi vzel košček papirja in ga popisal s tem, kar se je pri nas 11. t. m. lepega godilo in tvojim bralcem priobčil to narodno veselico, hočem to jaz ubogi kmetič po mogočnosti storiti.

Zjutra smo se podali v Ljutomer, poslušat Miklošičeve maše, ktera se je pela tako izvrstno, da je res vse ljudstvo navdušila. Bil pa je tudi nazoči skorej celi pevski zbor mariborskih dijakov, in ta je tukaj res zvonredno dobro peval. Nazočih je tukaj bilo že mnogo dijakov ki so prišli tudi iz oddaljenih krajev. Po maši je bil skupni obed, pri katerem so se čule prav lepe napitnice. Po obedu so se zbrali peveci in drugi vsi na sred trga in so tamo pevali stoječi krog lepe zastave slovanske pesmi. Še le okoli druge ure popoldne so se podali dijaki v lepem redu proti Cvenu, in ko so prišli na pol pota, so jim prijahali nasproti evenški kmetijski fantje z zastavami, ter so jih prijazno pozdravili in spremljali v vas. Možnari so pokali, ljudstvo okol lepo okinčanega odra je kričalo navdušeno „Živeli!“ Ljudi je bilo toliko zbranih, kakor na taborih, in govorniki so nas z lepimi govori razveselili in podučevali. Posebno dobro je govoril g. Božič kmet iz Radoslavec, in je prav lepo dokazal, kako nam je potreben slovenski jezik v šolah in uradih in kako se nam godi velika krivica po tem, če se ne uraduje slovenski v naših uradih. Dalje je tudi izvrstno govoril nek Horvat, duhovnik, ki je lepo dokazal, da se mi Slovani med seboj lahko razumemo in celo lože kakor različni Nemci, in kako lažljivo Nemškutarji trdijo, da Slovenci in sploh Slovani nikamor ne moremo priti s svojim jezikom. Ko so nas taki in enaki govori najbolj razveseljevali in smo prav živo in navdušeno klicali „Živeli“, se začne naenkrat od zgornje strani bobnanje; vse na enkrat omolkne, vsi gledamo na ono stran od koder pride bobnanje, in že smo mislili, da pridejo Prusi po želji naših nemškutarjev nas ponemčevati, ko naenkrat zagledamo črste rodoljube iz Verzeja. Prišli so kot strelec oblečeni nas počastit. Vrzenskih tržanov ni potrebno več hvaliti, vsak, ki jih pozna, dobro vé, da so vrli iskreni rodoljubi, da se povsod potegujejo za narodnost in da v vsem pripomaga širiti slovensko čast, ker pri vsaki volitvi stojijo kakor skala na narodni stranki in kder le morejo, se vdeležijo vsikdar prav obilno vsake narodne veselice. Živeli Vrzenski tržani!

Okolo sedmih so se dijaki in drugi gospodje, ki so prišli iz Ljutomera, spet poslovili, ker se je bilo bati dežja. Mi pa smo se še dalje po mogočnosti veselili, pevali narodne pesmi in obžalovali, da je veselica tako kratko trajala; vsak je izrekel željo, da bi se enake veselice naj napravile vsako leto na kmetijah, ker bi gotovo zbudale mnoge pospane kmete in krepčale naše narodnjake.

Dijaki so v Ljutomeru napravili mal ples, pri katerem so sami lepo godli in se veselili do drugega jutra.

Hvala vsem, ki ste nam tako lepo veselico napravili.

Cvenski kmet.

Iz Trsta. 21. t. m. je prišel brzojav iz Rima, ki je naznanil, da so Italijani Rim vzeli, to je tukajšne Italijanissime tako razveselilo, da so začeli v mraku po svojih oknih svečavo napravljati, množica uličnih malopridnežev se je začela na povelje plačanih ljudi po trgih vlačiti, republikoljubni šunder delati in kričati „eviva Italija unita, republika,

Garibaldi“ itd. Policija in vojaki so morali z orožjem množico poditi. Pri tej priložnosti so se fakini oboroženim so-perstavliali in sicer s kamenjem tako, da je bilo mnogo ranjenih; mnogo so jih pa zaprli. Tukajšni tako imenovani liberalni list „Cittadino“ se je jako hudoval čez policijo in beriče, ker so obvarovali, da se ni zgodila več nesreča, in ni prelilo več krvi, kar bi se bilo gotovo po laški šegi zgodilo. Če bi se bilo tukaj od slovenske stranke, na slovenski domači zemlji, kaka taka ovacija napravila, bi „Cittadino“ in „Triesterca“ tak brup vzdignila, da bi izobraženi ljudje, ki naših razmer ne poznajo, mislili, da smo sami divjaki. Mi Slovenci na obalah Adrije, pa hočemo stati za domovino in cesarja kot kraške skale in braniti meje z našo krvjo. Mi se bomo branili, bomo branili Trst in tržaško okolico kot našo pravo lastnino, lastnino Slovencev. — Dokler bo Avstrija obstala — Bog nam jo ohrani! — bode Trst in njegova okolica avstrijska. Če pa bi se res Avstriji nesreča pripetila, bode ravno Trst tisto jabelko, za ktero pojde, za ktero se bomo Slovenci in Slavjani potegovali. Mi Italijanom zedinjenje privoščimo, ali Trst jim nikakor ne gre in ga tudi ne smejo dobiti. Če tukajšni Italijani, ki tako zelo vlečejo v Italijo proti jugu, po sili hočejo biti združeni z drugimi Italijani naj grejo tamo, mi jih ne zadržavamo in jih tudi ne bomo nikdar zadrževali.

Politični ogled.

Gospodska zbornica je po Šmerlingovem nasvetu sklenola, naj se odgovori na prestolni govor z adreso. V odbor za izdelanje osnove adrese je izvoljena večina nemških ustavovercev, torej že lahko naprej vemo, kaka bode ta adresa. —

Državni zbor na Dunaju je imel spet 26. t. m. sejo, v kateri se je taki iz početka pokazalo, da imajo federalisti večino, ker dva predloga poslanca Rechbauerja sta padla. Rechbauer je namreč najprej predložil, naj se volitev predsednika tako dolgo odloži, dokler ne bodo nazoči tudi češki poslanci. Ta predlog je padel sicer samo z enim glasom, ali padel je vendar. Poslanec Mayerhofer je potem prav ostro kritiziral vladino postopanje proti Čehom. Predsednik se je volil in sicer je izvoljen Hopfen z 131 glasi od oddanih 180 glasov za predsednika, Vidulič z 112 glasi za prvega podpredsednika in grof Kuenburg z 110 glasi za drugega podpredsednika. Pascotini je potem postavil nujni predlog, naj se prestolni govor odgovori z adreso do cesarja, predlog je obveljal in volilo se je 15 poslancev v adresni odsek.

Rechbauer je izrekel, da se ustavoverni ne morejo puščati v bistveno obravnavanje vladinih predlogov, dokler se ni vse mogoče storilo, da bi tudi Čehi morali priti v državni zbor, in je postavil nujni predlog, naj se vlada nagovori, da se naj državni zbor tako dolgo odloži, dokler ne bodo v njega prišli tudi Čehi. Nujnost tega predloga se je zavrgla in predlog bode šel navadno pot delavnega reda.

Tirolski, kranjski, tržaški, goriški in bukovinski državni poslanci so ustanovili klub med seboj, kteremu predseduje baron Giovanelli, Poljaki pa so sami za se — zmirom isti. Čehi so zarad nemilostnega sprejetja svoje adrese pri cesarju zelo razdraženi. „Pokrok“ pravi, da se Čehi ne strašijo boja na življenje in smrt. Pri cesarju je imel Leo Thun še posebno avdienco, ki je trajala nad pol ure. Zarad tega se je bati, da bi češki veliko-posestniki vendar utegnoli voliti v državni zbor. Temu nasproti kličejo češki časniki: Živela deklaracija s plemstvom ali brez plemstva.

Na adreso češkega deželnega zbora je te dni cesar odgovoril, sicer prav milostno, ali zahteva vendar odločno, da se naj volijo državni poslanci. Danes t. j. 29. septembra ima češki deželni zbor spet sejo, v kateri se bode prej ko ne, ostro govorilo o odgovoru na cesarjevo pismo.

Vezdajna francoska vlada je hotela napraviti mir s Prusi prej, ko bi se Pariz oblegal, zastran tega se je francoski minister Favre podal k Bismarku in se je z njim pogovarjal zastran pomirja, ker je vendar ošaben Bismark preveč zahteval, se nista pogodila, in na to je francoska vlada razglasila ta-le oklic: „Francoska! Pred obleganjem Pariza je hotel Julés Favre videti Bismarka, da bi spoznal razpolaganja sovražnikova. Sovražnik je to-le izrekel: Pruska se hoče dalje vojevati in ponižati Francosko do države druge vrste. Pruska hoče imeti Elsas in Lothringen do Metz-a po pravo vojno pridoblte. Prusko se predrzne, predno pomirje

dovoli, tirjati predajstvo Strassburga in vsega Mont-Valeriana. Pariz strašno razkačen, bi se rajše v svojih razvalinah pokopal. Na tako predrzne tirjatve se odgovarja le z bojem do zadnjega." Francozi se bodo zato še dalje bojevali in Bog vé komu bode k slednjemu še sreča poslužila.

Pruski vladni list je prinesel dve Bismarkovi pismi zastopnikom severne nemške zveze na tujih dvorih. Bismark dokazuje v teh pismih Evropi, da ne bode drugače miru, če Prusija ne vzame Francoski Elasa in Lothbringskega kot poročta. Dalje pravi Bismark, da se Nemško ne bode v notranje zadeve na Francoskem vtikalo, da pa je zdaj formalno samo Napoleonova vlada veljavna. Strassburga in Metza je treba Nemčiji kot brambe proti Francozom, kateri jih imajo le za ofenzivo.

Rim so Italijani 20. t. m. po kratkem bojevanju vzeli. S tem je rešeno važno evropsko vprašanje, italijansko edinstvo. Papeževa armada se je branila le malo časa, potem pa je prišlo papežovo povelje, da se mora bela zastava na baterije postaviti, in tako se je Rim podal. Ali bode zdaj italijanska vlada srečnejša, da je sv. očetu vzela deželo, katero so papeži že više tisoč let imeli, to bode še le prihodnost učila. "En krivičen krajecar sto pravičnih sné", pravi stari pregovor.

Italijanska vlada zagotavlja, da hoče papežu pustiti popolno samostojnost in svobodo v njegovem duhovniškem delokrogu, svari pa tudi vse italijanske škofo soper vlado in za papežovo posvetno oblast delati.

Dalje se poroča iz rimskega, da bode 2. oktobra t. l. glasovanje naroda (plebiscit) zavolj vladne menitve. — V Rimu se je že osnovala začasna vlada. — Italijani bi gotovo najrajše glasovali za republiko, če ne bi tega branili bajoneti. —

Italijani so zgubili v boju pri Rimu samo 21 mrtvih in 117 ranjenih. Papeževe vojske je vjete 10.000 mož. Tujci, ki so pri papeževi vojski bili, se bodo poslali domu.

Ruska vlada se zlo oborožuje, in pravi se, da ne bode nikakor dopustila, da bi si Prusi aneksirali francoske dežele.

Novičar.

(Cesar v Gradcu) je dal za tamošnje uboge 1500 gld., in še dalje manjše svote, ki so namenjene za razne dobre namene.

(Desetice od leta 1848—1849) še veljajo samo do konca septembra t. l.

(Kranjski učitelji) so uredili in napravili v Ljubljani prav zanimivo razstavo šolskih učnih pripomočkov brez vstopnine. Glavna hvala gre učiteljem gg. Stegnarju in Lapanjetu. Razstava je jako podučljivo sestavljena in je lep korak napredka v učiteljskem življenju.

(Imenovanje.) Minister bogočastja in uka je imenoval Franca Korp-a, profesorja v Celju in g. Alojza Siess-a, suplenta v Gradcu, za profesorja na gimnaziji v Mariboru. Prof. Ed. Hoffer-ja za prof. više dež. realke v Gradcu.

(Vrlega rodoljuba in sadjorejca) nam je 22. t. m. vzela spet neusmiljena smrt. Umrl je namreč Bizjak Matija, še le 22 let star sin posestnika Mihala Bizjaka na Pečavju Teharske župnije. Rajnik je bil iskren rodoljub in izvrsten sadjorejec iz kmetijske šole v Gradcu, bil je obdarovan s svetinjo zaradi svojih zaslug v sadjoreji. Bog mu daj večni mir.

(Slovenska učilišča.) Dunajske novine so prinesle glas, da se bode spremenila novomeška gimnazija v državno gimnazijo — dozdej je bila v rokah očetov frančiškanov — spodnja gimnazija v Kranju pak v realno gimnazijo, obe z slovenskim učnim jezikom. Čas bi že bil, da bi se kaj takega storilo, pričakujemo še vendar uradno razglašanje.

(Pruski general Steinmetz) je moral zapustiti armado in je imenovan za poglavarja v Poznanju.

(G. Ludovik Ravnikar) znan rodoljub in bivši deželni poslanec, ki je bil lani prestavljen v Ljubno, je zdaj spet prestavljen k deželni sodniji v Ljubljano. Tako je prav; domače ljudi, ki so popolnoma zmožni slovenskega jezika, potrebujemo v naših domačih uradih. Zdi se, da se bodo vendar začele vladi zastran tega oči odpirati.

(G. Matija Majar) znan slovenski pisatelj in jezikoznanec, je dobil na ponudbo službo profesorja za latinski jezik v Odesi, plačilo je 2000 rubljev.

(Kmetijski tabori.) Kranjska kmetijska družba napravi

letos tri kmetijske tabore, t. j. očitne shode, na katerih se govori samo o kmetijskih zadevah. Prvi teh shodov je bil v nedeljo 25. t. m. v Postojni; drugi bo 2. oktobra v Senožečah, tretji pa 9. oktobra v Bistrici.

(V Trstu) so Italijanisi napravili cestni brup, ko so namreč zvedili, da so Italijani vzeli Rim, in so hoteli mesto prisiliti, da bi razsvetilo na veselje, da je Rim postal glavno mesto Italije. Na policaje, ki so delali mir, so lučali s kamenjem. Italijanski konzul je razsvetil svoja okna pod katerimi je zbrana drhal slavoklicala italijanski republikli.

(Razstava v Gradcu) še bode trajala do 15. oktobra, kdor je še ni videl, naj je gre gledat, saj mu ne bode žal za denar, ker videl bode marsikaj lepega in koristnega, posebno za gospodarje so tamo izložene prav zanimive stvari. Naš izvrsten rodoljub in gospodar g. Dominik Čolnik od sv. Benedikta v „Slov. Gorici“ je spet izložil svoje lepe pridelke vseh vrst in s tim spet svetu pokazal, kaj zamore umen in marljiv slovenski gospodar. Prav je tako; žeteli bi samo bilo, da bi več slovenskih gospodarjev posnemalo Čolnika, saj imamo mnogo pridnih gospodarjev.

Tržna cena pretekli teden.	V Varaž- dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	70	4	60	5	—	4	60
Rži	3	30	3	65	3	80	3	80
Ječmena	3	—	3	—	3	50	3	30
Ovsa	1	80	1	80	2	20	2	—
Turšice (koruze) vagan	3	90	3	90	3	50	3	60
Ajde	2	80	2	80	3	50	2	30
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	50
Krompirja	1	30	1	10	1	10	1	20
Govedine funt	—	20	—	27	—	26	—	26
Teletnine	—	24	—	28	—	26	—	28
Svinjetine čistve funt	—	30	—	27	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	10	50	8	50	11	50
" 18"	—	—	6	50	6	20	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	50
" 18"	—	—	4	50	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	1	15	1	60	1	70	2	—
Slame cent v šopah	1	—	1	50	1	—	1	50
za steljo	—	85	1	—	0	70	1	—
Slanine (špeha) cent	44	—	42	—	40	—	38	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Napoleonondor velja 9 fl. 93 kr. a. v.

Ažijo srebra 122.75.

Narodno drž. posojilo 66.70.

Loterijske srečke.

V Gradcu 24. septembra 1870: **2 14 66 30 17**

Prihodno srečkanje je 8. oktobra 1870.

Št. dež. realna gimnazija v Ptujju.

Vpisovanje dijakov v prvi in drugi razred bode dne 29. in 30. septembra t. l.

Ravnateljstvo.

Pisarnica

dr. Sernec-a

(3) v

Mariboru

se nahaja odsihmal na oglu poštne- in graške ulice,
v Srebre-tovi hiši, št. 17.